

Bohoslužby v Zábřeze 1.listopadu 2015

Mt 5, 1-12

Milé sestry, milí bratři, Ježíšovo působení měnilo pohled na hodnoty v lidském životě. Jeho posluchači k němu přicházeli, aby se dozvěděli něco o naději, kterou přináší do jejich životů, něco o tom, jak mohou tento život naplnit. Vždyť otázka po smyslu života byla určitě vždy aktuální. Jak se Ježíš dívá na život a jeho smysl, můžeme vytušit v jeho kázání na hoře. Tento text v minulosti i dnes inspiroval mnohé čtenáře k tomu, aby se nejen zamýšleli nad svým vlastním životem, ale také nabrali odvahu s ním něco dělat, začít ho měnit.

Ježíš své kázání začíná blahoslavenstvími. Jistě si na ně každý z nás docela dobře pamatuje z dob svého vzdělávání. Každé z těch blahoslavenství stojí samo o sobě za pozornost. Jako celek nám pak ukazují, co se má stát touhou našeho života. Vždyť zde jde vlastně o štěstí. Pojem, který se v řečtině používá pro ony blahoslavené se dá vyložit také jako šťastní. Jsou to šťastní lidé, o kterých zde mluví Ježíš. Možná je to pro nás takový zvláštní pohled na ty, kdo mají dosáhnout blaženosti, štěstí. Vždyť zde se nemluví jen o milosrdenství, tichosti, dobrotě a samých věcech vystihující chvályhodné lidské jednání. Mluví se také o plačících a zejména o pronásledování a tupení pro Ježíšovo jméno. Jak v něčem takovém může být člověk šťastný? Jak ho to může plnit radostí? Jak právě k tomu má směřovat svůj život? Často si řekneme že je to přece něco divného, když člověk má opustit své vlastní štěstí a vydat se cestou, kde bude přeci jen trochu problémů a věcí, které ho rozhodně šťastným činit nemohou. Proč tedy něco takového podstoupit?

Ježíš mluví o hojné odměně v nebesích. Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích. Pozvedá náš zrak, aby odhlédl od našeho života zde na zemi a hleděl k nebi, k věčnosti. Je to dost těžko uchopitelná představa, která má stát za základ lidského života. Jenže ona ta odměna v nebesích se promítá také již do pozemského života. Není to jen budoucnost, je to i naše přítomnost. Vždyť vědomí toho, že máme odměnu v nebesích znamená, že život bereme za ten správný konec. Děláme, co je před Bohem správné, co je dobré a slouží k dobrému i lidem kolem nás. Je to touha po štěstí, které přináší požehnání i našemu světu. Proto jsou blahoslaveni nejen ti, kdo mají čisté srdce, jsou milosrdní a podobně, ale jsou blahoslaveni i ti, kdo musejí snášet tupení, pomluvy a podobné věci. Lidé si myslí, že sami nejlépe vědí, co je dobré. Když se jim člověk snaží říct, že tomu tak být nemusí, reagují právě takto. Avšak jiná cesta k jejich nápravě není. To můžeme poznat na celém příběhu Ježíše z Nazareta.

Slova o blahoslavených zaznívají do poměrně zvláštního dne. Máme teď po sobě tři dny připomínek. Včera byl den reformace, dnes je svátek všech svatých, zítra památka zesnulých, dušičky. Mezi to se poslední dobou přidává ještě pohanská podoba připomínky zesnulých. Může to být docela zajímavé si všechny tyto věci srovnat třeba v souvislosti s tím dnešním evangelijním textem.

Svátek všech svatých a památku zesnulých bych možná vzal dohromady. Nejsou to svátky, které bychom nějak prožívali, spíše je bereme na vědomí. Jejich význam je docela zřejmý. Vzpomínáme na ty, kdo byli, a již zde nejsou. Nějakým způsobem pro nás byli významní, jistě ovlivnili naše životy. V případě těch svatých jde o připomenutí, že existovali lidé, kteří dokázali naplnit Ježíšova blahoslavenství a nyní věříme, že Ježíš jim dal svou odměnu. Je to docela dobré, když se i nad tím trochu pozastavíme a uvědomíme si, že i kolem nás byli lidé, kteří dokázali svou vírou osvědčit ve svém životě a pomoci tak nejen nám, ale zajisté i mnoha dalším dojít poznání Ježíše a přijmout jej za svého Pána. Proto je pro nás možná mnohem významnější, když si připomínáme právě onen den reformace, chvíli, kdy Martin Luter vystoupil svými tezemi proti prodávání odpustků a tím i praxi zajistit si onu věčnou blaženost penězi a dary. To skutečně není cesta, spása vede jen tou cestou, kterou ukázal Ježíš, tedy vírou, která se uplatňuje při všech těch nejmenších, nejpotřebnějších, která odkazuje ke skutkům lásky. Taková víra se projeví právě i tím jednáním, které Ježíš blahoslaví. Je to sice připomínka člověka a činu již vzdáleného, ale i na Luterovi samotném jsme mohli vidět, jak se uplatňuje víra v konkrétním životě. Vždyť on se sám vydal na cestu poplívání, pronásledování, pomluv, aby otevřel lidem zrak a pomohl jim najít cestu ke Kristu jako jedinému zdroji své spásy. I když to byl člověk, který se nevyvaroval chyb a zápasil s nimi, myslím, že můžeme říct, že to byl člověk v Ježíšově pohledu šťastný.

Možná by ani nebylo potřeba zmiňovat tu poslední událost, která se váže k dnešním dnům. Už jen tím, že je to slavnost pohanská, by měla stát mimo naši pozornost. Ale nestojí. K této slavnosti se obrací stále více pozornost rodin s dětmi. A tak stojí možná za zváženou, zamyslet se co tím vlastně vyjadřujeme. Lidé se údajně snaží být co nejstrašidelnější. Pravda, děti to mají někdy docela rády. V rozumné míře se chtějí trochu bát. Ovšem co dětem vlastně tímto způsobem sdělujeme? Ono nejde jen o krásu, když přede dveřmi svítí lampa z dýně. To je zajisté milé a takové světlo v podzimních dnech působí hřejivě. Jenže asi bychom neměli přehlížet to, co je za tím, co se také přenáší do našeho života. To je idealizování světa mrtvých, pohled na tento svět jako něco, co nás stále obklopuje a svým způsobem ovlivňuje. Na dušičky si také připomínáme zesnulé, ale v té připomínce jde o život, který zde žili a naději, do které jsme je odevzdali při posledním loučení. Jde o připomenutí víry, že nyní patří jejich život Bohu, on o něm rozhoduje. Nejde o žádný chaos, kdy si najednou můžou dělat, co chtějí, kdy Bohu utíkají zpět do tohoto světa. A tak vlastně můžeme v posledku dojít k závěru, že tato slavnost mrtvých mluví o beznaději, prázdnotě. Je to skutečně to, co nás může posunout ke Kristu, co posilní naši cestu života?

Každý svátek a slavnost mají mít svůj smysl, měli bychom vědět, proč je slavíme, měli bychom se na nich něčemu učit. Biblické pojetí svátku vychází z toho, že se schází společenství rodiny, později rodiny víry, aby si připomínalo, jak nesmírně veliké je Boží dílo uprostřed tohoto světa. Jsou to okamžiky, kdy je posílen řád stvoření. K tomu jsme tedy vedeni, když si připomínáme různé události v životě církve, ale i v životě osobním. Slavnost mrtvých, kteří se utrhlí ze řetězu jde zcela jiným směrem. Pravda můžeme si říct, že je to hlavně komerční záležitost. Kostýmy, dýně, to vše se prodává líp, než film o Luterovi, či pár svíček na hrob, či kotlet na slavnostní oběd. Na druhou stranu možná stojí za úvahu, k čemu chceme vést své děti, budoucí generace, kvůli kterým hlavně svátky a slavnosti bývají? Co jim předáváme jako vzor, ke kterému by měly vyrůstat? Dost možná, že to vyznívá jako hodně přitažené za vlasy, ale připomínkou průlomu světa mrtvých do toho našeho ukazujeme k tomu, že je potřeba se na chvíli vyvázat z určitého řádu, konat všechno, nač si jen vzpomeneme, je zkrátka všechno dovoleno? Vyvolává to pocit, že právě tímto způsobem může člověk zažít pocit svobody. Na druhou stranu zde stojí odkaz ke svobodě, který zdůrazňuje Luter. Je to svoboda pocházející z toho, že jsme Božími dětmi, jsme šťastni tím, co pro něj konáme.

Je zřejmé, že děti více baví, když se můžou vyblbnout, když nad sebou nepocítí nutnost chovat se řádně podle nějakých pravidel, jenž jim dospělí vštěpují. Jsou šťastné, když se děje něco, co vypadá akčně a zároveň tajemně. Ostatně, někdy my sami se tu rádi stáváme dětmi. Blahoslavenství jsou také o cestě ke štěstí, cestou, jak být šťastný nejen na chvíli, ale každý den. Zvažujme tedy, zda nestojí právě tato cesta za pozornost a za to, abychom ji předávali těm, které nám do péče Pán Bůh svěřil?

Blahoslavenství Ježíšova nám ukazují, že změna v lidském životě je provázena i tím, že člověk začne hledat své štěstí jinde než v zábavě nabízené kolem něj. A také na nich vidíme, že být šťastný v Bohu může někdy docela narážet na nepochopení okolí. Může přinášet cejch podivnosti, pohrdání. Ostatně je to vidět i na těch svátcích, co kolem sebe máme. Nejvíce neláká ten, který dává člověku do života nejvíc, ale ten, který má nejhezčí obal. Ten působí nejvíc, takže člověk už pak i zapomíná, co je uvnitř. Potom člověk žije život na povrch hezký a lákavý, ale uvnitř dost prázdný a často i prohnitý. Stejně tak jako tomu může být u slavnosti, která zapůsobí velkými efekty, ale vlastně nechá člověka prázdného, nic zásadního mu nepřipomene, ničemu nepřiblíží. Dost možná, že i našim dětem dá víc, když s nimi zavzpomínáme na naše blízké, když jim povíme příběh jejich života, než když je necháme lítat jako strašidla utržená ze řetězu.

Ježíš blahoslavlil ty, kdo se rozhodli nepodlehnout prostředí kolem sebe, ale přijali do života jeho rady, jeho posilu. I když to někdy může znamenat stát se cílem nepřeknné kampaně, stojí to zato. Vždyť tak nacházíme něco, co nás nezanechá prázdné, něco, zač na konci dne budeme

moci poděkovat, že nás to naplnilo a posílilo. A dost možná, že jednou tak budou moci další generace poděkovat Bohu i za nás.

Pane Ježíši, v tobě nacházíme svou radost, v tobě nacházíme svou svobodu, posilu každého dne. V tobě také poznáváme, jak můžeme vést a posilovat ostatní, jak posloužit našim blízkým, aby tě poznávali a nacházeli v tobě své štěstí.

Amen.